

TEZAU LITURGIC
29 IUNIE
SF. IUSTIN POPOVICI

VIATA
SF. APOSTOL
PETRU

BELGRAD, 1974

Архимандрит ЈУСТИН Поповић ЖИТИЈА СВЕТИХ

29. ЈУНИ

ЖИТИЈЕ, ПОДВИЗИ И СТРАДАЊЕ СВЕТОГ СЛАВНОГ И СВЕХВАЛНОГ ВРХОВНОГ АПОСТОЛА ПЕТРА

Свети апостол Петар, који се пре апостолства звао Симон, бејаше родом Јеврејин, син Јонин, из племена Симеонова, брат светог апостола Андреје Првозваног, из малог и незнатног галилејског градића Витсаиде у Палестини. Ожењен ћерком Аристовула, брата светог апостола Варнаве, он са њом имађаше једног сина и једну кћер. Симон беше човек неписмен, али простодушан и богобојажљив, држао је заповести Господње и ходио пред Господом без мане у свима делима својим. По занимању он беше рибар; и као човек сиромах, он трудом руку својих зарађиваше храну кући својој, хранећи жену, децу, ташту и старог оца свог Јону.

Брат Симонов Андреја, презирући таштину и вреву овога света, изабра себи безбрачни живот, и отишавши к светом Јовану Крститељу који на Јордану проповедаше покајање, постаде његов

ученик. Слушајући сведочанства учитеља свог о Христу - Месији, а нарочито речи његове када прстом својим указа на Господа: "Гле, јагње Божије које узима на себе грех света..." (Јн. 1, 29-36), Андреја остави Јована, и заједно са другим учеником Крститељевим отидоше за Господом Христом, питајући Га: Учитељу, где обитаваш? - Дођите и видите, одговори им Спаситељ. И они отидоше, и видеше где Он живи; и осташе у Њега онај дан (Јн. 1, 37-39).

Сутрадан ујутро Андреја дође к своме брату Симону и рече му: Ми нађосмо Месију, Христа. - И доведе га к Исусу. А Исус погледавши на њ рече: Ти си Симон, син Јонин; ти ћеш се звати Кифа, што значи Петар[1] (Јн. 1, 41-42). - И тог часа свети Петар би рањен љубављу ка Господу, поверовавши да је Он истинити Месија, послат од Бога на спасење света. Али он још не остављаше своју кућу и занимање, зарађујући укућанима својим оно што је потребно, у чему му понекад помагаше и брат његов Андреја због престарелог оца; и то све тако докле обојица не бише позвани од Господа на апостолство.

Једном, после затварања Јована Крститеља у тамницу, Господ Христос идући покрај мора Галилејског[2] виде Петра и Андреју, где међу мреже у море, и рече им: Хајдете за мном, и учинићу вас ловцима људи (Мт. 4, 18-19). А

каквим је управо ловцима Господ хтео да их начини, то је Он пре тога био показао чудесним хватањем риба, када је, ушавши у Симонову лађу и наредивши му да баци мреже у море по рибе, Симон Му одговорио: "Учитељу, сву ноћ смо се трудили, и ништа не ухватисмо; али по твојој речи бацићу мрежу". - И бацивши мреже, они ухватише велико мноштво риба, те им се и мреже продреше, што беше праслика духовног риболова апостолског: јер су апостоли имали да мрежом речи Божје улове многе народе на спасење. Видевши такво чудо, Симон Петар припаде ка коленима Исусовим говорећи: "Изиђи од мене, Господе; ја сам човек грешан". Јер ужас беше спопао њега и све што беху с њим од мноштва риба које ухватише. У одговор Петру који позива Господа да се удаљи од њега, Господ га позива да Му следује, говорећи: Хајде за мном - одсада ћеш ловити људе на живот, као што си досада ловио рибе на смрт (ср. Лк. 5, 1-11).

Од тога часа свети Петар постаде следбеник Христов, као и брат његов Андреја и остали новозвани ученици. И Господ љубљаше Петра због простосрдачности његове. И посети Господ убоги дом његов, и болесну од грознице ташту његову исцели узевши је за руку (Мк. 1, 30). И када ујутру врло рано Господ, уставши, отиде

сам у пусто место, онда Петар, не могући издржати ни један час без Господа, остави своју кућу и све укућане, и отрча за Њим, брижљиво тражећи свог љубљеног Учитеља. И нашавши Га рече Му: Сви те траже, Господе (Мк. 1, 30-37).

И од тада се свети Петар не одвајаше од Господа већ неодступно бејаше уз Њега, наслађујући се гледањем лица Његова и речима његовим слађим од меда, и као очевидац посматрајући многа и велика чудеса Његова, која јасно потврђиваху да је Христос - Син Божји, у кога он верује без икакве сумње. А како је веровао срцем за правду, тако је и устима исповедао за спасење. Јер када Господ дође у крајеве Кесарије Филипове, упита ученике Своје: За кога ме људи сматрају? Они Му рекоше: Једни за Јована Крститеља, други за Илију, а неки за Јеремију, или кога од пророка. И опет их упита: А ви шта мислите ко сам ја? Тада одговори Симон Петар: Ти си Христос, Син Бога живога. - Ово Петрово истинито исповедање Господ похвали говорећи: Благо теби, Симоне сине Јонин, јер ти то не открише тело и крв, него Отац мој који је на небесима. А и ја теби кажем: Ти си Петар, и на овоме камену сазидаћу цркву своју, и врата паклена неће је надвладати; и даћу ти кључеве царства небеског; и што свежеш на земљи биће свезано на небесима, и

што раздрешиш на земљи биће раздрешено на небесима (Мт. 16, 13-19).

Имајући топлу љубав према Господу, свети Петар је желео да Му се никада не деси никакво зло. Стога када Господ унапред говораше о Својим страдањима, Петар се успротиви томе, говорећи из незнања: Боже сачувај! то неће бити од тебе, Господе! - Иако ове Петрове речи не беху по вољи Господу, пошто је Он на то и дошао да Својим страдањем искупи род људски од погибљи, ипак се кроз њих обелодани усрдна љубав Петрова ка Господу, а и Петрова безазленост, јер, чувши страشان укор од Господа: "Иди од мене, сатано!" Петар се не наљути на Господа свог, нити отиде од Њега, него с љубављу прими прекор, и још са већим усрђем следоваше Му (ср. Мт. 16, 21-23).

Једном многи од ученика Спасових, не могући сместити Спасове речи о светој Тајни Причешћа, говораху за њих: "Ово је тврда беседа! ко је може слушати?" и отидоше натраг, и више не иђаху с Њим. Тада Господ Исус рече дванаесторици: Да нећете и ви отићи? - На то Му Симон Петар одговори: Господе! коме ћемо ићи? Ти имаш речи вечнога, живота. И ми поверовасмо и познасмо да си ти Христос, Син Бога живога (Јн. 6, 53-69).

Имајући такву веру и такво усрђе ка Господу, свети Петар се усуди да иште од Господа да дође к Њему по води. И Господ му дозволи. Тада свети Петар, изишавши из лађе, иђаше по води да дође к Исусу. Али пошто он, пре примања Светога Духа, још не беше савршен у тврдој вери, то, видећи јак ветар, уплаши се и почевши се топити, повика говорећи: "Господе, спаси ме!" И одмах Исус пруживши руку ухвати Петра, и рече му: маловерни, зашто се посумња? (Мт. 14, 22-31). И Господ, који избави светог апостола од топљења, избави га и од маловерја када му рече: Ја се молих за тебе, да вера твоја не осиромаша (Лк. 22, 32).

Заједно са друга два апостола, Јаковом и Јованом, свети апостол Петар се удостоји видети на Тавору откривену им славу преображења Господња и својим ушима чути глас Бога Оца који с неба дође ка Господу Исусу. О томе свети апостол овако пише у својој Посланици: Ми вам објависмо силу и долазак Господа нашега Исуса Христа, не по баснама вешто измишљеним, него смо сами били очевици величине његове. Јер Он прими од Бога Оца част и славу, када од Велељепне Славе дође к Њему такав глас: "Ово је Син мој љубљени, који је по мојој вољи". И овај глас ми чусмо где сиђе с неба кад бејасмо с њим

на гори светој (2 Петр. 1, 16-18; ср. Мт. 17, 1-8; Мк. 9, 2-9; Лк. 9, 28-36).

Када се Господ приближи добровољним страдањима Својим и крсној смрти, тада свети апостол Петар показа своју ревност за Господа не само речју, рекавши: "Господе! с тобом сам готов и у тамницу и на смрт ићи", него и делом, извукавши нож и одсекавши њиме уво првосвештениковом слози Малху (Лк. 22, 33; Јн. 18, 10).

Премда промисао Божји допусти да апостол Петар падне у трикратно одречење од Господа, ипак он истинским покајањем и горким ридањем устаде и поправи се, и удостоји се први од свих апостола видети Господа Христа по васкрсењу Његовом, као што о томе говори свети еванђелист Лука: Ваистину васкрсе Господ, и јави се Симону (Лк. 24, 34). О томе пише и свети апостол Павле, говорећи: Христос устаде трећи дан по Писму, и јави се Кифи, потом једанаесторици (1 Кор. 15, 4-5). Видевши Господа, свети Петар се испуни радости неисказане, и доби од Њега милостиви опроштај свога греха. Своје раније трикратно одречење од Господа он потпуно изглади трикратним исповедањем своје љубави ка Господу, одговарајући Му на трикратно питање Његово: "Симоне Јонин! љубиш ли Ме?" - "Господе! ти све

знаш; ти знаш да те љубим". И постављен би од Господа за пастира словесним овцама и за кључара небеског царства (Јн. 21, 15-17).

По вазнесењу Господа нашег Исуса Христа свети Петар, као врховни међу равним му апостолима, би први учитељ и проповедник, и за један час стече Цркви Христовој до три хиљаде душа (Д. А. 2, 14-41). Поред тога он се показа и као изванредан чудотворац: јер улазећи у храм са светим Јованом на молитву, угледа човека хрома од утробе матере своје, метнутог пред врата храма која се зову Красна. Видевши Петра и Јована, хроми прошаше милостињу од њих. А Петар погледавши на њ с Јованом, рече: "Погледај на нас". И он гледаше у њих мислећи да ће му они што дати. Но Петар рече: "Сребра и злата нема у мене, него што имам то ти дајем: у име Исуса Христа Назарећанина устани и ходи". И узевши га за десну руку, подиже га. И одмах се утврдише његова стопала и глежњи; и он скочивши устаде, и хођаше, и уђе с њима у храм идући и скачући и хвалећи Бога. Због овог чуда и проповеди светог апостола Петра верова у Христа око пет хиљада људи (Д. А. 3, 1-26; 4, 4).

Житеље Јерусалима, Ананију и Сапфиру, свети Петар умртви речју због светотатства и лагања Светоме Духу (Д. А. 5, 1-10). У Лиди,[3] нашавши човека по имену Енеја, који већ осам

година лежаше узет на одру, свети Петар исцели га речју, рекавши му: "Енеја! исцељује те Исус Христос!" (Д. А. 9, 32-34). У Јопи[4] он васкрсе умрлу девојку Тавиту (Д. А. 9, 36-42). Но не само руке и речи светог апостола Петра бежу чудотворне, него и сама сенка његова даваше исцељења: тако да и по улицама изношаху болеснике, и метаху на постељама и на носилима, да би кад прође Петар барем сенка његова осенила кога од њих (Д. А. 5, 15).

А када цар Ирод подиже руке да мучи цркву верних у Јерусалиму, он, погубивши Јакова брата Јованова мачем, ухвати светог Петра, окова га у железне ланце и баци у тамницу. Но анђео Господњи ноћу му раздреши окове и изведе из тамнице (Д. А. 12, 1-10). Овај врховни апостол први отвори врата вере незнабошцима, крстивши у Кесарији римског капетана Корнилија, пошто је претходно имао виђење у коме виде небо отворено и суд где сиђе с неба, пун четвороножаца и гмизаваца, и чу глас који му наређиваше да све то покоље и поједе, и да не сматра нечистим оно што је Бог очистио. Ово виђење беше знамење обраћања незнабожаца ка Христу (Д. А. 10, 1-48).

Свети апостол Петар изобличи Симона мага, Самарјанина, који је лицемерно примио свето крштење и хтео да за новац купи дар Светога

Духа, рекавши магу: Новци твоји с тобом да буду у погибао, што си помислио да се дар Божји може добити за новце. Нема теби удела и исета у овој речи, јер срце твоје није право пред Богом. Покај се дакле за овај грех свој, и моли се Богу да ти опрости помисао срца твог, јер видим да си у горкој жучи и у окову неправде (Д. А. 8, 18-23).

Ова и многа друга дела светог апостола Петра опширно су описана у Еванђељу и у Делима Апостолским, која се стално читају по црквама. Зато нема потребе да се овде излаже из Светога Писма све оно што се односи на светог апостола Петра. То треба да је добро познато свима хришћанима. О даљим пак, мало коме познатим, благовесничким подвизима и трудима светог апостола Петра свети Симеон Метафраст казује следеће.

Из Јерусалима свети Петар дође у Кесарију Стратонијску.[5] Ту постави епископа од презвитера који су га пратили. Одатле отиде у Сидон,[6] где исцели многе, и постави епископа. Онда оде у Вирит,[7] и тамо постави епископа. Затим отпутова у Вивли; одатле у Трипол Финикијски,[8] где обитаваше код једног паметног човека Марсона, кога и рукоположи за епископа вернима тога града. Из Трипола он оде у Ортосију; затим у Антарду, потом на острво

Арадос, па у Валанеју, Понт и Лаодикију.[9] У Лаодикији он исцели многе болеснике, и изагна нечисте духове из људи, и сабра цркву верних, и постави им епископа. Из Лаодикије свети Петар отпутова у сиријски град Антиохију,[10] где се Симон маг скривао од војника, послатих римским царем Клаудијем,[11] да га ухвате. Дознавши за долазак светог апостола Петра, Симон побеже у градове Јудеје. У Антиохији свети Петар исцели многе болнике, и после проповеди о Једноме Богу у Три Лица постави епископе: Маркијана за Сиракузу на Сицилији[12] и Панкратија за Тавроменију.[13] Из Антиохије свети Петар отпутова у Тиану Кападокијску,[14] одатле у Анкиру Галатијску,[15] у којој молитвом васкрсе мртваца, и устроји цркву, многе огласивши и крстивши, и поставивши им епископа. Из Анкире он отиде у Синоп Понтијски,[16] а одатле у Амасију која се налази усред Понтијске земље. Затим отпутова у Гангр Пафлагонски,[17] па у Клавдиопољ Онориадијски, одатле у Никомидију Витинијску,[18] и онда у Никеју.[19] Намеравајући да иде у Јерусалим на празник Пасхе, он из Никеје крену назад, дође у Писинунт, па одатле у Кападокију и Сирију. Посетивши поново Антиохију, он најзад стиже у Јерусалим. За време боравка у Јерусалиму њега

посети свети апостол Павле, три године након свог обраћења ка Христу, као што сам каже у Посланици Галатима: После тога на три године изиђох у Јерусалим да видим Петра, и остадох у њега петнаест дана (Гал. 1, 18).

Уредивши тих дана црквене законе, блажени Павле оде на посао на који је био позван, а свети Петар опет посети Антиохију, где постави епископа Еводија. Из Антиохије отпутова у Синад, фригијски град,[20] одатле у Никомидију,[21] у њој постави епископа Прохора, који и као епископ праћаше светог Јована Богослова. Дошавши из Никомидије у Илион, хелеспонтски град, свети апостол постави ту за епископа Корнилија капетана, па се врати у Јерусалим. Ту се светом Петру јави у виђењу Господ Христос говорећи му: Устани Петре и иди на Запад, јер је потребно да Запад просветиш својом светлошћу, и ја ћу бити с тобом.

У то време Симон маг већ беше ухваћен од стране војника који су га гонили и доведен у Рим, да прими казну за своја дела. Али он тамо својом чаробњачком вештином помрачи умове многих, и тако их обману, да не само не доби казну него га штавише многи стадоше сматрати за бога. Овај претеча Сатане толико занесе својим чаробњаштвом самог ћесара Клаудија, да

његова статута би извајана и постављена између два моста на Тибру са натписом: "Симону, богу светоме". О томе подробно пишу свети Јустин[22] и свети Иринеј.[23] А ми, вели свети Симеон Метафраст, вратимо се своме предмету. Велики Петар, обавестивши братију о виђењу Господа, опрости се с њима, па крену у Антиохију, посећујући цркве. У Антиохији он затече светог апостола Павла. Ту он постави епископе: Урвана Тарсу,[24] Епафродита Левкији Адријатској, Апелија, брата Поликарповог,[25] Смирни[26] и Фигела Ефесу. За Фигела кажу да је, скренувши с правога пута, пришао Симону, али се покајао. Из Антиохије Петар дође у Македонију, где такође постави епископе: Олимпа Филибљанима,[27] Јасона Солуњанима, и Силу Коринћанима, кога нађе поред светог апостола Павла. Поставивши у Патри за епископа Иродиона, свети Петар отплови на Сицилију, и дошавши у Тавроменију задржа се кратко време код Панкратија, врло красноречивог мужа. И ту огласивши и крстивши неког Максима, и поставивши га за епископа, он допутова у Рим.

У Риму свети апостол Петар на трговима и по домовима свакодневно проповедаше Једног Бога Оца свемогућег, и Једног Господа Исуса Христа Сина Божјег, Бога истинитог од Бога

истинитог, и Једног Духа Светог, Господа животворног, и многе привуче Христовој вери и избави их светим крштењем од идолопоклоничке заблуде. Видећи све то, Симон маг не хте да ћути и да таји своју злобу против њега, јер сматраше за своју срамоту проповед апостолу, којом се уништаваше слава његова. И истинитом учењу апостоловом стаде маг отворено сметати својим лажним речима и делима, бестидно усред града противречећи светом Петру. И ствараше Симон маг пред народом неке привиде; и иђаху пред њим и за њим привиђења, за која он говораше народу да су то душе умрлих; и показиваше васкрсле из мртвих где му се клањају као богу; и чињаше да хроми ходе и скачу. Но све то не беше стварно већ привидно, слично митолошком Протеју који је узимао на себе разне облике: некад се јављао са два лица, затим, после кратког времена, претварао се у козу и у змију и у птицу, па се онда уподобљавао огњу; једном речју, узимао је на себе сваковрсне облике, обмањујући будале. Међутим, доста је било да велики апостол Господњи само погледа на чини Симонове, па да сви привиди његови одмах ишчезну.

О борби светог апостола Петра са Симоном врачарем, поред Метафраста, казују следеће Пролог и Велики Минеји - Чети. Када свети

Петар допутова у Рим, и дознаде да Симон назива себе Христом и чини пред људима многа чудеса, распали се ревношћу за истинитог Бога и упути се к Симоновој кући. Пред вратима његове куће он затече гомилу људи који му брањаху да уђе унутра. Тада их свети Петар упита: Зашто ми не дате да уђем код варалице врачара? Они му одговорише: Он није врачар већ моћни бог; он постави стражу на вратима својим знајући помисли људске. - Рекавши то, они указиваше апостолу на црнога пса који је лежао пред вратима и додадоше: Овај пас умртвљује све који смишљају неправду Симону. На то свети Петар рече: Ја истину говорим о њему, јер је Симон од демона. - Затим, пришавши к псу, апостол рече псу: Иди и реци Симону: Петар, апостол Христов, хоће да уђе код тебе.

Пас оде и људским говором саопшти Симону оно што му Петар беше наредио. И сви који видеше и чуше пса где људским језиком говори запрепастише се. А Симон посла тог истог пса говорећи му: Нека Петар уђе овамо.

Када свети Петар уђе, Симон стаде у присуству Петра правити чини пред народом. А свети апостол силом Христовом показа већа чудеса. Каква управо чудеса? Од многих тих чудеса једно велико чудо спомиње древни

црквени историчар Грк Егезип,[28] који је живео око апостолског доба. Једној високородној удовици у Риму, која беше царскога рода, умре син у младим годинама, и мајка плакаше за њим неутешно. Они што је тешаху сетише се да су се у Риму појавили људи, Петар и Симон маг, који мртве васкрсавају; и одмах једни позваше к умрломе Петра а други Симона. На младићев погреб беше се слегло много угледних људи и народа. И свети Петар рече Симону магу који се због своје моћи гордо држаше пред целим народом: Код од нас васкрсне овог мртваца, његово се учење има признати као истинито.

Народ с похвалом прихвати Петрову реч. А Симон, уздајући се у своју чаробњачку вештину, рече к народу: Ако ја васкрснем мртваца, хоћете ли убити Петра? - Живога ћемо га спалити на твоје очи! повика народ.

Приступивши к одру умрлога, Симон стаде чинити своје чини, и садејством ђавола који му помагаху учини то да мртвац покрену своју главу. И народ одмах стаде викати да је младић жив, да је васкрсао. А светог Петра хтедоше тог часа да дохвате и одведу да спале. Но апостол даде руком знак, молећи их да се стишају. И кад се народ утиша, он рече: Ако је младић заиста жив, онда нека устане, и нека говори, и нека хода. А док то не видите, знајте насигурно да

вас Симон обмањује својим чинима и привидима.

Симон пак дуго хођаше око одра, дозивајући демонску силу, али без икаквог успеха. И посрамивши се, он хтеде да бежи, али га народ задржа. Међутим свети Петар, истински чудотворац, који Тавиту васкрсе и учини многа друга славна чудеса, стојећи подаље, подиже к небу очи и руке, и мољаше се говорећи: Господе Исусе Христе, Ти си нам наредио да Твојим именом васкрсавамо мртве. Стога Те молим: оживи овог младића, да би ови људи познали да си Ти истинити Бог и да нема другог осим Тебе, који живиш и царујеш са Оцем и Светим Духом вавек. Амин.

Помоливши се тако, свети Петар викну к мртвацу: Младићу, устани! васкрсава те и исцељује Господ мој Исус Христос. - И одмах мртвац отвори очи своје, устаде и стаде говорити и ходати.

Ово Егезипово казивање допуњује Маркел Римљанин, који прво беше ученик Симона мага, па потом га свети апостол Петар просвети светом вером и светим крштењем. У својој посланици светим мученицима Нериону и Архилију пишући о овом чуду Маркел додаје и ово: Васкрсли младић, припавши к ногама Петровим, клицаше: "Ја видех Господа Исуса где

наређује анђелима да ме ради молитве твоје врате мојој удовујућеј матери". -Тада сав народ стаде викати: "Један је Бог, и то Бог кога Петар проповеда!" - А Симон маг, ђаволским чинима својим давши својој глави изглед пасје главе, наже бежати; међутим народ га ухвати, и једни хоћаху да га камењем заспу, а други да га сажегу. Но свети Петар им забрани, говорећи: Господ наш и Учитељ није наредио враћати зло за зло; пустите га, нека иде куда хоће; доста је њему стида и поруге, и сазнања да је његово чаробњаштво беспомоћно и немоћно.

Пошто би пуштен, Симон дође к мени, казује Маркел, претпостављајући да ја ништа не знам о том чудесном догађају. Притом Симон железним ланцима веза на капији мога дома огромног пса, и рече ми: Да видим, да ли ће Петар доћи к теби по своме обичају. - И кроз кратко време свети Петар дође код капије, одвеза пса и рече му: Иди и кажи Симону магу: престани да ђаволском силом обмањујеш људе, за које Христос проли Своју Крв.

Пас оде и као човек говорећи каза Симону оно што му апостол нареди. Чувши и видевши то, вели Маркел, ја похитах у сусрет светом Петру и чесно га примих у дом свој, а Симона мага и онога пса истерах напоље. Пас пак, не нападајући никог другог, јурну на самог

Симона, зграби га зубима и обори на земљу. Угледавши то са прозора, свети Петар именован Христовим нареди псу да не повреди Симону тело. И пас, не дирајући магово тело, покида му сво одео тако да он остаде потпуно наг. Видећи то, народ викаше на Симона исмевајући га и грдећи га, па га заједно са псом истераше из града. Од такве срамоте и стида Симон се целу годину не појави у Риму, док последник Клаудија Нерон,[29] зли цар, не чу од злих људи похвале о поквареном магу. И пронашавши Симона, Нерон га силно заволе и спријатељи се с њим.

Пролог и Велики Минеји - Чети говоре још и следеће о Симону магу. Симон нареди да му мачем одсеку главу, обећавајући да ће васкрснути у трећи дан; и уместо себе он постави под мач овна, давши му изглед човека; и тако ован би посечен место њега. А свети Петар, отеравши са овна ђаволски привид, обелодани Симонову лаж: и сви видеше да је глава одсечена не Симону него овну.

О коначној пак победи светога Петра над Симоном магом, и о маговој погибији, сви сложено саопштавају следеће. Пошто Симон маг није могао ни у чему победити светог апостола Петра, и пошто није могао више подносити стид свој и срамоту своју, он обећа да ће се узнети на

небо. И сабравши све ђаволе који му служажу, Симон са лоровим венцем на глави дође усред града Рима, попе се на једну високу зграду, и стаде са врха те зграде љутито говорити народу: Пошто ви, о Римљани! све до сада остајете при своме безумљу, и оставивши мене следујете Петру, то и ја остављам вас; и више нећу штитити град ваш, него ћу наредити анђелима својим да ме на ваше очи узму на своје руке, и ја ћу се узнети к Оцу своме на небо, одакле ћу велике казне послати на вас, зато што не послушасте речи моје и не веровасте делима мојим.

Рекавши то, маг пљесну рукама и баџи се у ваздух; подржаван ђаволима он стаде летети по ваздуху подижући се увис. А људи, веома задивљени, говораху један другоме: "Ово је дело Божије - летети по ваздуху са телом". Велики пак апостол Петар стаде се громко, да сви чују, молити к Богу, говорећи: "Господе Исусе Христе Боже мој! обелодани превару овога мага, да не би саблазнио људе који верују у Тебе!" Па потом узвикну говорећи: "Вама, о ђаволи! наређујем именом Бога мог: не носите га више, него га оставите тамо, где се он сада налази у ваздуху!"

И тог тренутка ђаволи, покоравајући се апостоловом запрећењу, оставише Симона у ваздуху, и бедни маг полете наниже, као некада

збачени с неба ђаво, и павши на земљу сав се разби. А присутни народ видевши то, дуго клицаше: Велики је Бог кога Петар проповеда, и заиста нема другог Бога сем Њега! - Пали пак маг, иако се беше страшно разбио, по Божјем промислу беше још жив, да би увидео немоћ и беду ђавола као и своју немоћ и беду, и да би, постиђен, позвао силу свемоћнога Бога. И разбијен он лежаše на земљи, осећајући љуте болове по целој телу, док га сав народ исмеваше. А сутрадан изјутра он у страшним мукама изврже гадну душу своју, предавши је ђаволима у руке, да је однесу у пакао к Сатани, оцу свом. А свети Петар после Симоновог пада из ваздуха стаде на повисоко место и, давши руком знак народу да ућуте, стаде их учити познању истинитог Бога; и својом дугом беседом он врло многе од њих обрати хришћанској вери.

Цар Нерон, дознавши за тако срамну смрт свога пријатеља, силно се разгневи на светог Петра и хтеде га убити. Али, како казује свети Метафраст, разјарени цар не изврши одмах на светом апостоу ту своју злу намеру већ после неколико година. Јер по смрти Симона мага свети Петар не остаде дуго у Риму; обративши многе и просветивши их светим крштењем, утврдивши цркву и поставивши Лина за епископа, он отпутова у Таракину,[30] где

постави за епископа Епафродита (другог, не оног гореспоменутог). Затим оде у Сирмију, град Шпаније, и ту рукоположи за епископа Епенета. Одатле отпутова у афрички град Картагену, где Крискента посвети за епископа. Дошавши у Египат, он у њему постави епископе: седмовратној Тиви Руфа, Александрији - евангелиста Марка. Затим, по откровењу, он би у Јерусалиму ради Успења Пречисте Дјеве Марије Богородице, па се поново врати у Египат. Прешавши Африку он дође у Рим, одатле у Медиолан, па у Фотикин, свуда поставивши епископе и презвитере. Отпутовавши у Британију,[31] он проживе тамо дуго време, привукавши многе народе к вери Христовој. У Британији светом Петру се јави анђео и рече му: Петре, приближи се време твога одласка из овог живота. Стога ти ваља ићи у Рим; тамо ћеш поднети крсну смрт, и добићеш праведну награду од Христа Господа.

Благодаривши Богу за то, свети Петар се задржа још нешто мало дана у Британији, утврђујући цркве, и постављајући епископе, презвитере и ђаконе. У дванаестој години Неронове владавине он допутова у Рим и постави, као помоћника у црквеној управи, Климента за епископа, ма да се овај отказивао, не желећи такав јарам. Али, усаветован светим

апостолом, Климент, као послушан син, преклони главу своју под јарам Христов, и заједно са учитељем својим и осталим свештеним мужевима вуцијаше колесницу речи Божје. И многи у Риму високородни и знатни људи и жене просвећиваху се вером и светим крштењем. У цара пак Нерона беху две жене, изванредне лепотице, које је он волео више од свих осталих наложница својих. Примивши свету веру, оне решише да живе целомудреним животом и не хтедоше се покорити царевим похотним жељама. А он, најбестиднији и ненасит похотљивац и блудник, разгневи се због тога на сву цркву верних, нарочито на апостола Петра, виновника обраћења тих жена ка Христу и целомудреном животу, (опомену се притом цар и смрти свог љубљеног пријатеља Симона мага), и стаде тражити светог Петра да га убије.

Гореспоменути историчар Егезип пише да када светог Петра тражаху да убију, верни га молише да се сакрије и склони се из Рима ради користи многих. Свети апостол никако не пристајаше на то, желећи боље да пострада и умре за Христа; но верни с плачем мољаху апостола да сачува свој живот, толико потребан светој Цркви, угроженој таласима опасности усред неверника. Привољен сузама васцелог словесног стада свог, свети Петар даде обећање

да ће се удаљити из града и сакрити се. И идуће ноћи, опростивши се са свима после саборне молитве, он крену сам из града. И када беше код градске капије он угледа Господа Христа где према њему иде у град, и поклонивши Му се упита Га: "Господе, куда идеш?" - "Идем у Рим, да поново будем распет", одговори му Господ.

Поражен, апостол разумеде да Господ Христос, страдајући у слугама Својим као у правим удима Својим, хоће да и у његовом телу пострада у Риму. Стога се он поврати к вернима, и би од војника ухваћен на смрт. Свети Метафраст каже да свети Петар би ухваћен не сам него са мноштвом верних, међу којима беху: Климент, Иродион, Олимп; њих све мучитељ осуди на посечење мачем, а светог апостола Петра на распеће. Узевши осуђене, војници их изведоше на губилиште; но Климента, као царевог сродника, они поштедеше и пустише на слободу, а Иродиона и Олимпа, који заједно са апостолом Петром беху дошли у Рим, убише мачем, и с њима посекоше и мноштво верних. Свети пак Петар моли своје распинатеље, да га распну главачке, одајући тиме поштовање Господу свом, добровољно распетом на крсту, јер није желео да распећем својим личи на Господа, него да под ногама Његовим преклони главу своју. Тако сконча

велики апостол Господњи свети Петар прославивши Бога крсном смрћу: трпећи велике болове од клинаца у рукама и ногама, он предаде своју непорочну душу у руке Божије 29. јуна.[32] Ученик његов, свети Климент, измоливши тело светог апостола, скиде га са крста, припреми за укуп и, сазвавши верне и епископе, погребе га чесно. Тако исто предадоше чесном погребу и тела пострадалих са њим светих: Иродиона, Олимпа и осталих верних, славећи Христа Бога, слављеног са Оцем и Светим Духом. Амин.

НАПОМЕНЕ:

1. Кифа је сиријска реч и значи камен; тако и грчка реч Петар (петра) значи камен.
2. Галилејско Море познато је још под именом Тиверијадског Мора или Генисаретског Језера.
3. Лида - град у Палестини, близу садашње Рамле, некадашње Ариматеје.
4. Јопа - један од најстаријих градова Палестине, на североисточној обали Средоземног Мора између Кесарије и Газе.
5. Кесарија Стратонијска је исто што и Кесарија Палестинска.

6. Сидон - град финикијски на обали Средозменог Мора.
7. Вирит или Берит - финикијски град, у старини чувен као средиште просвете и образованости: данас - Бејрут, важан трговачки центар.
8. Вивлос, Трипол - градови у Финикији.
9. Лаодикија - главни град малоазијске области Фригије.
10. Антиохија - главни град области Сирије, на источној обали Средоземног Мора.
11. Клаудије царовао од 41. до 54. године.
12. Сицилија - велико острво у Средоземном Мору, саставни део Италије.
13. Тавроменија - важан град на источној обали Сицилије.
14. Кападокија - малоазијска област на граници Јерменије и Киликије.
15. Галатија, покрајина у Малој Азији, граничила се са запада Фригијом, са југа Ликаонијом и Кападокијом, са истока Понтом, са севера Витинијом и Пафлагонијом.
16. Понт - североисточна област Мале Азије.
17. Пафлагонија - дивља планинска област у северном делу Мале Азије.
18. Витинија - област у Малој Азији, граничи са севера Мраморним Морем.

19. Nikeја - град у Витинији; једно време напредан трговачки град, па чак и резиденција царева; у историји Цркве чувен, што су у њему одржани: Први (325. год.) и Седми Васељенски Сабор (787. год.).
20. Фригија - област Мале Азије; просвећена светим Павлом.
21. Никомидија - град у Витинији.
22. Свети мученик Јустин Философ празнује се 1. јуна.
23. Свети Иринеј Лионски празнује се 23. августа.
24. Тарс - град у малоазијској области Киликији.
25. Свети Поликарп - епископ Смирнски, празнује се 23. фебруара.
26. Смирна - град малоазијски у Лидији, на речици Мелеси.
27. Град Филиба - у Македонији, поред реке Стримоне, недалеко од Јегејског Мора; био један од најзначајнијих градова Македоније, због чега га писац Дела Апостолских назива првим (πρωτη: гл. 16, ст. 12); Цркву у Филибама основао свети апостол Павле за време другог путовања свог; упутио и нарочиту Посланицу Филибљанима.
28. Егезип је написао дело: Споменице (= Уπομνηματα), у пет књига, које није дошло до

нас. Податке о његовом животу и спису, врло непотпуне, даје отац црквене историје Евсевије, епископ кесаријски. Он саопштава да је Егезип био хришћанин од Јевреја, да је живео у другом веку, да је путовао у Коринт и Рим, и врло дуго живео тамо, састајући се са многим епископима и разговарајући са њима о догматским питањима. Егезип је умро за царовања Комода (180-192. год.).

29. Нерон царовао од 54. до 68. године.

30. Таракина или Таракон - древно иберијско насеље на источном приморју Шпаније.

31. Под именом Британије првобитно су се разумевала сва острва на северу од Галије између Немачког Мора и Атлантског Океана. Британијом се првенствено називало највеће од тих острва, које су домородци називали Албион.

32. Свети апостол Петар пострада 67. год. после Рождества Христова у исто време са св. ап. Павлом. Свети Петар би погребен на Ватиканском брежуљку, а свети Павле близу Остијског пута недалеко од Рима. По предању Римске цркве, главе обојице апостола чувају се у Латеранском храму у Риму; тело пак светог Петра почива у Ватиканском храму, а светог Павла у цркви његовог имена на Остијском путу изван града.